

Hallitus

§ 79

25.05.2007

**JOUKKOLIIKENTEEN PALVELUTASOA JA RAHOITUSTA KOSKEVA SUUNNITELMA 2008 - 2010,
LAUSUNTOPYYNTÖ KUNNILTA**

607/71/710/2005

Hallitus § 79
Esittelijä
ValmistelijaYhteistyöjohtaja Hannu Penttilä
Liikennejohtaja Niilo Järviluoma/Jukka Kaikko, p. 156 1411**Kuntien ja YTV:n sopimus**

Pääkaupunkiseudun kuntien ja YTV:n sekä Keravan, Kirkkonummen ja YTV:n tekemien joukkoliikenteen yhteistyösopimusten 5.1 kohdan mukaan YTV laatii vuosittain seutuliikenteen sekä Espoon ja Vantaan sisäisen liikenteen ja Keravan sisäisen liikenteen kattavan joukkoliikenteen palvelutasoa ja rahoitusta koskevan suunnitelman. Kunnille lähetetään suunnitelmasta lausuntopyyntö toukokuun loppuun mennessä ja kunnat antavat suunnitelmasta lausuntonsa elokuun loppuun mennessä.

Palvelutasoa koskevat suunnitelmat esitetään nykypalvelutasolle, palvelutason muutoksille ja suuremmille liikennemuutoksille. Rahoitusta koskevissa suunnitelmissa esitetään kuntakohtaiset lipputuloarviot ja kuntaosuudet sekä laskentaperusteet ja seutulippujen hinnat sekä Espoon ja Kauniaisten, Vantaan ja kolmannen vyöhykkeen (Kerava, Kirkkonummi) sisäisen liikenteen lippujen hinnat, joihin taloussuunnitelma perustuu. Suunnitelmat laaditaan kolmen vuoden suunnittelujaksolle, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

YTV neuvottelee kaupunkien johdon kanssa suunnitelmien yhteensovittamisesta, mikäli lausunnot poikkeavat olennaisesti lausunnon kohteena olevasta esityksestä ja/tai ovat keskenään huomattavan ristiriitaisia. YTV:n seutukokous päättää YTV:n talousarviopäätöksessä seutuliikenteen talousarviosta ja vahvistaa talousarvion kuntaosuudet. Hallitus päättää YTV:n johtosäännön mukaan seutulippujen hinnoista.

Liikenteen palvelutaso**Nykyinen bussiliikenne**

Lähtökohtana on liikenne, jolla tarkoitetaan aikataulukauden syksy 2006/keväät 2007 ja kesän 2007 mukaista liikennettä. Keskikesällä liikennöidään supistettua liikennettä juhannuksesta 5 viikkoa eteenpäin. Talviliikenteseen siirrytään 12.8.2007.

Bussiliikenteen muutokset

Vuoden 2008 seutulinjojen sekä Espoon, Vantaan ja Keravan sisäisten linjojen muutoksia nykytasoon verrattuna ovat

- 1 liikennöintisuunnitelmien 2007 - 2008 mukaiset muutokset
- syysliikenteen 2007 ja kevätilikenteen 2008 muutokset

- 2 5-vuotislinjastosuunnitelmiin perustuvat muutokset
- muutokset kesäliikenteeseen 2008
  - muutokset syysliikenteeseen 2008
- 3 matkustajamäärien muutosten mukaiset lisäykset/supistukset.

Vuoden 2008 kolmannen vyöhykkeen seutulinjojen sekä Keravan sisäisen liikenteen muutokset perustuvat Keravan linjastosuunnitelmaan 2007 - 2010

Muutokset vuosina 2008 - 2010 on kuvattu yksityiskohtaisemmin joukkoliikenteen palvelutaso- ja rahoitussuunnitelman liitteessä 1.

Junaliikenne

Junaliikenteessä lähtökohtana on nykyisen liikenteen mukainen palvelutaso.

Liikenteen kustannustaso

Bussiliikenne

Liikennesuoritteiden yksikköhintoja tarkistetaan tilastokeskuksen linja-auto liikenteen kustannusindeksiin (kokonaisindeksi) perusteella.

Suoritteiden yksikköhinnat TAE2007 on laskettu toteutuneiden vuoden 2007 2. neljänneksen hintojen ja arvioidun loppuvuoden 2007 kustannuskehityksen pohjalta. Keskimääräisen yksikköhintoihin vaikuttavan indeksin muutoksen vuonna 2007 on arvioitu olevan 2,4 %.

Vuoden 2008 osalta yksikköhintoihin vaikuttavan indeksin muutoksen on arvioitu olevan keskimäärin 3,0 % vuoteen 2007 verrattuna.

Junaliikenne

Nykyisen sopimuksen mukaan VR:lle maksettava korvaus muodostuu neljästä eri sopimuskokonaisuudesta:

- operointisopimukset
- muut palvelut - sopimuksesta
- kalustosopimuksesta
- kunnossapitosopimuksesta

Sopimusten sisällä on useita kustannuseriä, joita tarkistetaan vuosittain tai vuosineljänneksittäin sopimuksissa määritellyillä kustannusindeksien ja toiminnan tehostamiskertoimien muutoksilla. Uudessa sopimusmallissa kalustokustannuksiin ei sovelleta kustannusnousuindeksiä. Keskimäärin junaliikenteen kustannustason nousu vuonna 2008 on 3,0 %.

Yksityiskohtaiset selvitykset ja laskelmat liikenteen palvelutasosta, menoista, lipputuloista, lippujen hinnoista ja kuntaosuuksista on esitetty liitteenä olevassa joukkoliikenteen palvelutaso- ja rahoitussuunnitelmassa 2008 - 2010.

Liikenteen kustannukset

Seutuliikenne YTV-alue

Vuonna 2008 YTV-alueen seutuliikenteen hoidon kustannukset yhteensä ovat 129,213 milj. euroa. Kasvu TA07 verrattuna on 7,0 milj. euroa (5,7 %). Tästä 3,7 milj. euroa tulee bussiliikenteestä ja 3,3 milj. euroa junaliikenteestä.

Seutubussiliikenteen kilometrisuorite vuonna 2008 on 33,6 milj. km. Sopimuskilometrien kasvu TA07 verrattuna on 2,8 %. Suunnitelma sisältää merkittäviä palvelutasomuutoksia linjoille 165 ja 615. Seutulinjojen kustannukset ovat 76,247 milj. euroa ja ne kasvavat TA07 verrattuna 3,7 milj. eurolla (5,1 %).

U-linjojen kustannukset ovat 0,760 milj. euroa, kasvua TA07 verrattuna 0,037 milj. euroa (5,1 %).

Junaliikennettä on arvioitu ajettavaksi vuonna 2008 1076,9 milj. paikkakilometriä. Ennusteeseen 2007 verrattuna muutos on 93,4 milj. paikkakilometriä (9,5 %). Junaliikenteen kustannukset vuonna 2008 ovat 52,2 milj. euroa. Menot kasvavat TA07 verrattuna 3,3 milj. euroa (6,7 %). Paikkakilometrien kasvu johtuu E-junan jatkamisesta Kauklahteen (aloitus syysliikenteen 2007 alusta) sekä kasvaneen kysynnän myötä tehdyistä junayksikköjen pidennyksistä. Myös aikataulujen mukaista tarjontaa on lisätty jonkin verran.

Seutuliikenne Kerava

Keravalle suuntautuvan kolmannen vyöhykkeen seutulinjojen kilometrisuorite vuonna 2008 on 1,108 milj. km ja kustannukset 1,974 milj. euroa. Keravan seutulinjojen tarjonta nousee merkittävästi syysliikenteen 2007 alusta, jolloin palvelutasoa parannetaan linjoilla 633 ja 738 linjastosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmakauden aikana ei tapahdu merkittäviä muutoksia.

Junaliikenteessä Kerava-sopimuksen mukainen korvaus VR:lle perustuu menetettyjen lipputulojen korvaamiseen. Korvaus vuonna 2008 on 2,999 milj. euroa (ilman alv).

Seutuliikenne Kirkkonummi

Kirkkonummen osalta seutuliikenne perustuu bussipuolella U-liikenteeseen, jossa kelpaavat Kirkkonummen alueella lähiseutu 2 ja lähiseutu 3 liput sekä Kirkkonummen sisäiset liput. Nousuihin pohjautuvan korvauksen on arvioitu olevan vuonna 2008 0,410 milj. euroa (ilman alv).

Junaliikenteen osalta Kirkkonummen, YTV:n ja VR:n välillä on solmittu samansisältöinen sopimus kuin Keravan osalta. Sopimuksen mukainen korvaus VR:lle perustuu menetettyjen lipputulojen korvaamiseen. Korvaus vuonna 2008 on 1,653 milj. euroa (ilman alv).

Espoon ja Kauniaisten sisäinen liikenne

Espoon ja Kauniaisten alueen sisäinen liikenne Espoon palvelulinjat mukaan lukien vuonna 2008 on 11,853 milj. km ja 27,203 milj. euroa Espoon palvelulinjojen osuus on 0,07 milj. km ja 0,203 milj. euroa.

Kauniaisten palvelulinjan liikennesuorite vuonna 2007 on 0,004 milj. km ja kustannus 0,023 milj. euroa.

Sopimuskilometrien kasvu TA07 verrattuna on 0,8 milj. km (7,0 %) ja kustannusten kasvu 1,8 milj. euroa (7,0 %). Suoritteiden ja kustannusten kasvuun vaikuttaa uuden linjan 65 käynnistyminen syksyllä 2007 sekä palvelutasoparannukset Leppävaaran liityntälinjoilla syksystä 2007 alkaen uusien liikennöintisopimusten voimaan tulon yhteydessä.

Vantaan sisäinen liikenne

Vantaan sisäinen liikenne palvelu- ja pienkalustolinjat mukaan lukien vuonna 2008 on 8,781 milj. km ja 20,093 milj. euroa. Palvelu- ja pienkalustolinjojen osuus on 0,348 milj. km ja 0,669 milj. euroa.

Merkittäviä palvelutasomuutoksia on linjoilla 53, 56, 60, 61, 62, 66, 68, 83. Uusia linjoja ovat linjat 66 ja 77. Sopimuskilometrien kasvu TA07 verrattuna on 0,2 milj. km (2,0 %) ja kustannusten kasvu 1,2 milj. euroa (6,0 %).

Keravan sisäinen liikenne

Keravan sisäisen liikenteen osalta korvausperuste muuttuu syysliikenteen 2007 alusta, jolloin kilpailutettu liikenne alkaa. Tuolloin YTV maksaa liikenteenharjoittajille korvauksen, mikä perustuu ajettuihin kilometreihin, tunteihin ja autopäiviin kuten muussakin YTV:n tilaamassa liikenteessä. Tuohon saakka korvaus perustuu päivähintaan. Vuonna 2008 sisäisen liikenteen korvauksen on arvioitu olevan 0,514 milj. euroa.

Lipputulot 2008 ja korttimaksu

Lipputulosten arvioinnin perustana on käytetty 4 kk toteutuman pohjalta tehtyjä lipputuloennusteita vuodelle 2007.

Seutulipputulot YTV-alue

Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2007 ovat 84,7 milj. euroa. Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1,6 % kasvu vuonna 2008.

TAE2008 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

	LP2008	2007	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	3,80	3,60	5,6 %
- arvolippu	3,23	3,20	0,9 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	43,30	42,60	1,9 %
- lisäpäivä	2,47	2,44	1,2 %
Hinta 30 pv kohdalla	82,90	81,60	1,6 %

Keskimäärin seutulippujen hinnat nousevat esitetyillä hinnoilla 2,3 %

vuoden 2007 hintoihin verrattuna.

Kaikkiaan seutulipputulot on vuonna 2008 arvioitu kertyvän 88,060 milj. euroa. Seutulipputulot kattavat 68,2 % seutuliikenteen liikennepalveluiden ostomenoista.

Seutulipputulot Kerava ja Kirkkonummi

Keravan seutuliikenteen osalta lähiseutulippujen 2 ja 3 lipputulot arvioinnin perustana on käytetty 4 kk ennustetta vuodelle 2007. Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2007 ovat ilman alv:a 3,6 milj. euroa. Kirkkonummen seutuliikenteen osalta lähiseutulippujen 2 ja 3 lipputulot arvioinnin perustana on käytetty 4 kk ennustetta vuodelle 2007. Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2007 ovat ilman alv:a 1,5 milj. euroa.

LP2008 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

Lähiseutu 2 liput

	LP2008	2007	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	3,80	3,60	5,6 %
- arvolippu	3,23	3,20	0,9 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	43,40	42,60	1,9 %
- lisäpäivä	2,47	2,44	1,2 %
Hinta 30 pv kohdalla	82,90	81,60	1,6 %

Lähiseutu 3 liput

	LP2008	2007	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	6,00	6,00	0,0 %
- arvolippu	5,30	5,30	0,0 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	60,50	59,50	1,7 %
- lisäpäivä	3,46	3,40	1,8 %
Hinta 30 pv kohdalla	115,80	113,90	1,7 %

Keskimäärin lähiseutu 3 lippujen hinnat nousevat esitetyillä hinnoilla 1,4 % vuoden 2007 hintoihin verrattuna.

Kaikkiaan Keravan seutuliikenteen osalta lähiseutulipputulot (ilman ALV) on vuonna 2008 arvioitu kertyvän 3,741 milj. euroa.

Kaikkiaan Kirkkonummen seutuliikenteen osalta lähiseutulipputulot (ilman ALV) on vuonna 2008 arvioitu kertyvän 1,589 milj. euroa.

Espoon sisäiset lipputulot 2008

Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2007 ovat ilman alv:a 11,5 milj. euroa (TA07 11,3 milj. euroa). Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1 % kasvu vuonna 2008.

LP2008 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

	LP 2008	2007	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	2,20	2,20	0,0 %
- arvolippu	1,86	1,80	3,3 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	22,10	21,90	0,9 %
- lisäpäivä	1,27	1,25	1,6 %
Hinta 30 pv kohdalla	42,40	42,20	1,2 %

Edellä esitetyt lippujen hinnat merkitsevät **keskimäärin 1,6 % hintojen korotusta** vuoden 2007 hintoihin. Espoon sisäisten lippujen lippulajikohtaiset hinnat ovat liitteessä 4.

Kaikkiaan lipputuloja (ilman ALV) on arvioitu kertyvän vuonna 2008 11,810 milj. euroa.

Vantaan sisäiset lipputulot 2008

Ennusteen mukaan lipputulot vuonna 2007 ovat ilman alv:a 8,7 milj. euroa (TA07 8,7 milj. euroa). Myytävien lippujen määrään on arvioitu 1 % kasvu vuonna 2007.

LP2008 laskelmissa käytetyt päälippulajien hinnat ovat seuraavat:

	LP2008	2007	Ero %
	Euroa		
- kertaseutulippu	2,40	2,40	0,0 %
- arvolippu	2,10	2,10	0,0 %
- kausilippu, aik.			
- perushinta 14 pv	25,20	24,60	2,4 %
- lisäpäivä	1,45	1,40	3,6 %
Hinta 30 pv kohdalla	48,40	47,00	3,0 %

Edellä esitetyt lippujen hinnat merkitsevät **keskimäärin 1,2 % hintojen korotusta** vuoden 2007 hintoihin.

Kaikkiaan lipputuloja (ilman ALV) on arvioitu kertyvän vuonna 2008 8,930 milj. euroa.

Kauniaisten sisäiset lipputulot

Kauniaisten sisäisten lippujen hinnat ovat samat kuin Espoon lippujen hinnat. Kauniaisten osalta sisäisiä lipputuloja on arvioitu kertyvän vuonna 2008 0,072 milj. euroa.

Keravan ja Kirkkonummen sisäiset lipputulot

Kolmannen vyöhykkeen sisäisten lippujen hinnat ovat samat kuin Espoon ja Kauniaisten lippujen hinnat.

Keravan sisäisiä lipputuloja (ilman ALV) on vuona 2008 arvioitu kertyvän 0,175 milj. euroa.

Kirkkonummen sisäisiä lipputuloja (ilman ALV) on vuona 2008 arvioitu kertyvän 0,040 milj. euroa.

Korttimaksu

Matkakorteista on peritty asiakkaalta omakustannushinnan mukainen hinta. Korttimaksu on ollut vuonna 2007 9,00 euroa, mikä on viimeisten hankintojen mukainen hinta. Vuoden 2008 osalta matkakortin hinta esitetään pidettäväksi ennallaan 9,00 eurossa (sis. alv 8 %).

Taksa- ja lippujärjestelmän muutokset

Lippujärjestelmää varaudutaan laajentamaan suunnitelmakaudelle muihin YTV-alueen lähikuntiin. Nykyisen matkakorttijärjestelmän aikana YTV:n matkakortin käyttö on mahdollista laajentaa Järvenpäähän ja Tuusulaan (yhdistettynä Keravan maksualueeseen) sekä Nurmijärvelle, Vihtiin ja Siiposeen.

Alennuslippujen osto-oikeuden laajentaminen toisen kunnan sisäisiin lippuihin

Alennuslippujen osto-oikeuden myöntämisperusteet ja alennusprosentit ovat olleet yhtenäiset vuoden 2006 alusta. Joukkoliikenteen yhteistyösopimuksen mukaisesti edelleen on kuitenkin voimassa rajoitus, jonka mukaan kunnan sisäisiä erityisryhmien alennuslippuja myydään vain kyseisessä kunnassa asuville. Lausuntopyynnössä esitetään, että tämä rajoitus poistetaan vuoden 2008 alussa.

Sisäisten lippujen hintojen yhtenäistäminen

YTV päättää Espoon ja Kauniaisten, Vantaan ja Keravan sekä Kirkkonummen sisäisten lippujen hinnoista. Helsinki päättää oman alueensa sisäisten lippujen hinnoista YTV:n hyväksymän taksa- ja lippujärjestelmän puitteissa. Kuntien sisäisten lippujen hinnat pyritään yhtenäistämään vaiheittain. Lausuntopyynnössä Espoon ja Kauniaisten sekä kolmannen vyöhykkeen sisäisten lippujen hinnat ovat käytössä olevien lippulajien osalta pääosin samat kuin suunnitelluissa lippujen hinnat Helsingin sisäisessä liikenteessä vuodelle 2008. Vantaan sisäisten lippujen hinnat ovat keskimäärin 10,6 % muiden kuntien sisäisten lippujen hintoja korkeammat. Muita korkeampien lippujen hintojen tulojen lisähaajousto 0,3 mukaan lukien on 0,675 milj. euroa.

Investoinnit

Liikenneinvestoinnit vuonna 2008 ovat yhteensä 3,8 milj. euroa (3,4 milj. euroa vuonna 2007) ja noin 6,8 milj. euroa vuonna 2009 ja noin 3,2 milj. euroa vuonna 2010. Merkittävimmät vuoden 2008 investointikohteet ovat matkustajainformaation kehittäminen 0,7 ja lippu- ja informaatiojärjestelmä 2014, johon on varattu 2,3 milj. euroa.

Kuntaosuudet

YTV-alueen kuntien maksuosuudet liikenteen menoihin ovat yhteensä 83 839 milj. euroa. Kasvu vuodesta 2007 on 2,9 %. Keravan kaupungin maksuosuus on 1,3 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 0,3 milj. euroa (34,1 %). Kasvu johtuu pääosin Keravan seutulinjojen palvelutason parannuksesta ja Keravan sisäisen liikenteen kustannustason noususta syysliikenteen 2007 alusta lukien. Kirkkonummen kaupungin maksuosuus on 0,8 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 0,16 milj. euroa (24,4 %). Kasvun johtuu ennakoidusta matkustajamäärien kasvusta sekä juna-että bussiliikenteessä.

Helsingin kuntaosuudet ovat yhteensä 15 066 milj. euroa. Kasvu edellisvuoteen verrattuna on 0,6 milj. euroa (4,2 %). Espoon kuntaosuudet ovat 38 026 milj. euroa ja ne kasvavat edellisvuodesta 0,7 milj. euroa (2,0 %). Vantaan kuntaosuudet ovat 29 994 milj. euroa, missä kasvua edellisvuoteen on 0,9 milj. euroa (3,1 %). Kauniaisten kuntaosuudet ovat 0,8 milj. euroa, ja ne kasvavat edellisvuodesta 0,2 milj. eurolla (24,9 %). Kauniaisten osalta suhteellisen suuri muutos johtuu osaltaan edellisten vuosien ylijäämän pienenemisestä 0,1 milj. eurolla.

Ehdotus (HP)

Hallitus päättää pyytää joukkoliikenteen palvelutasoa ja rahoitusta koskeva suunnitelmasta 2008 - 2010 Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä Kirkkonummen kunnan lausunnot 31.8.2007 mennessä.

Käsittely

Liikennejohtaja Niilo Järviluoma selosti asiaa ja hallitus kävi asiasta keskustelun.

Päätös

Hallitus päätti hyväksyä ehdotuksen.

Liite

Joukkoliikenteen palvelutasoa ja rahoitusta koskeva suunnitelma 2008 - 2010

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä YTV:n kirjaamossa 18.6.2007

Todistan pöytäkirjanotteen oikeaksi

Helsingissä 15.6.2007

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Matti Hilli
pöytäkirjanpitäjä

